

NE BOJMO SE POGUMNEJŠIH KORAKOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

Več mesecev so tekle priprave na ta dogodek. Odbor, ki jih je prevzel, je vodil Janez Vipotnik, člani pa so bili Ivan Maček, Aleš Bebler, Stane Bobnar, Marjan Orožen, Marjan Rožič, Nuša Kerševan, Polde Maček, Stefan Balazic, Marjan Moškrč, Dino Kodarin, Aleš Kardelj, Andrija Vlahovič, Jože Kavčič, Lado Mazovec, Ivo Gajič, Mirko Jerman, Marko Peršič, Cveto Novak in Stane Vrhovec. Pri odboru je deloval operativni odbor v sestavi Aleš Kardelj — predsednik, Jože Kavčič — podpredsednik, Marko Roth — sekretar, člani pa Marjan Moškrč, Dino Kodarin, Andrija Vlahovič, Lado Mazovec, Gabrijela Jelen, Jože Borštnar, Janez Zakrajshek in Slavko Gerlica. Več-

članske komisije pa so vodili: Andrija Vlahovič za gospodarske zadeve, Slavko Gerlica za informativno-propagandno dejavnost, Dino Kodarin za kulturno-umetniški program, Marjan Moškrč za razstavo in natečaj, Jože Borštnar za organizacijo ureditve prostora in gostinstvo, Lado Mazovec za protokol in Janez Zakrajshek za varnost.

So bile priprave dovolj uspešne? Splošno mnenje je, da take prireditve pri nas še ni bilo in velja zato vsa pohvala tako organizatorjem kot izvajalcem. Kako je potekala proslava in kako so se po njej poveselili naši občani — o tem več v fotoreportажnem delu našega zapisa. Povejmo pa še, da so delavci naših delovnih organizacij, ki so prek občinske skupnosti za razvoj družbenega

standarda omogočili zgraditev tega objekta, finančno podprli tudi samo prireditelje. Prav je, da jih navedemo: tozdi Pekarne, Šumi, Mlini in Žito Ljubljana, Indos, Arbo; Emona Commerce — tozdi Globus; Slovenija ceste — Tehnika DSSS; Rog — tozdi Koles, proizvod; Mineral; Totra; GIP Obnova — tozdi Servisni obrati; Papirnica Vevče; Veterinarska postaja Posavje; Kom. podj. Lj., tozda Javna razsvetljava in Proizv. kom. opreme; Pletenina; Scena; Slovenija sadje — tozdi Hladilnica Zalog; ŽG ZTO — tozdi Kontejnerski terminal; ŽG CD — tozdi Vzdrževanje lokomotiv Moste in DSSS; Uniapapir; Metalka — tozdi 02, 03, 04, 05 in 06; ŽG Gradbeno podj. Lj. — DSSS, tozda Visokogradnje in Nizkogradnje; Integral — tozda Servo in Globus; TP Viator — tozda Ceprom; IBT — tozdi Projektivni biro Ljubljana; Gostinsko podjetje Figovec; Izolirka — DSSS; Perutnina Zalog — tozdi Meso in Reja; Žima; GIP Gradis Ljubljana in OSS tozdi SPO; Toplarna; Pomiz; HP Kolinska — DSSS; Kurivoprodaja; Varnost — tozdi VP Moste; Lj. banka — Gosp. banka Ljubljana; MK SZDL Lj.; Obč. svet ZS Moste; Lj. Proračuni občin Ljubljana Šiška, Vič — Rudnik, Bežigrad in Moste — Polje.

Dom je odprt. Pred programskim svetom s sosveti stoji odgovorna naloga, da bo upravičil zaupanje delavcev, ki so omogočili njegovo gradnjo, da bo priskrbel in usmerjal hotenja vseh, ki jim je namenjen. In namenjen je nam vsem, delovnim ljudem in občanom, ki želimo izkoristiti njegove prostore za organizirano delovanje v njem.



Po priložnosti so se obiskovalcem odprla vrata novega doma. V mednastropju je bila pripravljena razstava o udeležbi Jugoslovancev v španski revoluciji pod naslovom Za vašo in našo svobodo. Priljubimo avtorici razstave Tatjani Klepec.

Razstava prikazuje potek državljanske vojne v Španiji od 17. julija 1936 do 1. aprila 1939 in udeležbo ter solidarnostno pomoč Jugoslovancev, kar je organizirala in vodila ilegalna KPJ.

Razstava je razdeljena po temah. Prek barvnega zemljevida se seznanimo s širjenjem fašizma ter organiziranjem ljudske fronte v Evropi leta 1936. Fotografije pripovedujejo o delu in življenju Špancev pred državljansko vojno. Potek vojne in zasedanje ozemlja, ki je bilo pod upravo republikancev, je prikazano s petimi barvnimi zemljevidi. Fotografije prikazujejo trpljenje in boj španskega ljudstva proti fašističnim silam. Pod naslovom Solidarnostna pomoč Španiji sta prikazani prihod prostovoljcev iz 53 držav in druga pomoč antifašistov vsega sveta španskemu narodu, s posebnim poudarkom o deležu Jugoslovancev.

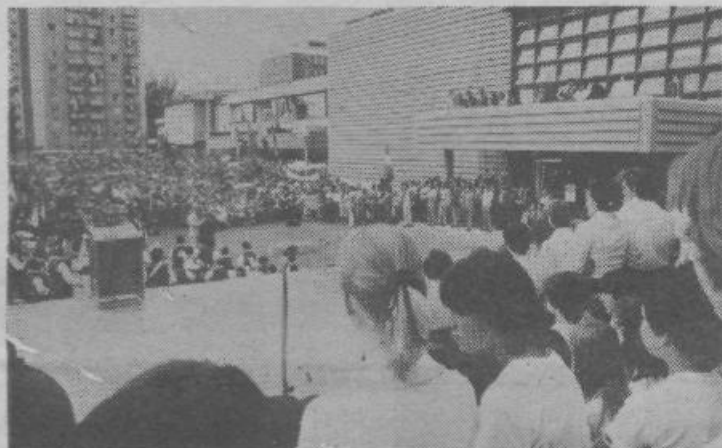
Jugoslovanci, ki so se bojevali v Španiji in so preživeli tudi taborišča v južni Franciji, so bili med NOB organizatorji upora proti okupatorju. Ob osvoboditvi so bili naši »Španci« komandanti armad. Pomoč nudijo Jugoslovani narodom, ki se borijo za svojo nacionalno, ekonomsko in politično svobodo, tudi danes.

Razstavo dopolnjujejo originalni dokumenti, fotografije, ki so jih poslali posamezniki, udeleženci španske državljanske vojne, ter dve grafiki Staneta Kumarja, ki ju je naredil kot študent zagrebške akademije.

Na sliki: Razstava je bila odprta že prejšnjega dne in ogledali so si jo naši častni občan Ivan Maček-Matija, predsednik MK ZKS Ljubljana Marjan Orožen, predvojni komunist Ivan Kreft (na sliki spredaj od leve proti desni) in mnogi drugi povabljeni.



Občani iz vseh petih ljubljanskih občin so organizirano, slovesno, v narodnih nošah in z različnimi parolami prihajali na proslavo



Okrog dvajset tisoč občanov Ljubljane in okolice se je zbralo tisto soboto, 4. julija, na proslavi dneva borca v Ljubljani, združeni z odprtjem kulturnega doma Španski borci



V kulturnem delu proslave so nastopili partizanski pevski zbor, ljubljanski oktet, združeni pevski zbori naše občine in združeni mladinski pevski zbori osnovnih šol naše občine, akademska plesna skupina Kazina, recitatorji, solisti — slovenski dramski umetniki Boris Juh, Mojca Ribič in Jurij Souček, fanfare godbe milice in veški pihalni orkester. Glasbeno vodstvo proslave je bilo v rokah dirigenta Milivoja Šurbeka. Režiser celotne predstave je bil Aleš Jan, sceno pa je pripravil Jane Kavčič.

Od 34 še živih španskih borcev iz Slovenije so se zborovanja udeležili domala vsi. Predsednik naše občinske skupščine Marjan Moškrč jim je slovesno izročil listino o domaću španskim borcem v naši občini. Sprejel jo je in se v imenu »Špancev« zahvalil naš občan, narodni heroj Stane Bobnar.



Poleg razstave osnutkov za spominsko obeležje španskim borcem na novem kulturnem domu je bila v Jelovškovem likovnem salonu (v mednastropju) odprta razstava močasnih likovnikov pod naslovom Človek, delo, revolucija. Pripravili so jo razstavljalci sami pod vodstvom ak. kiparja Aladurja Zahariša. Oceno o razstavljenih delih objavljamo na drugem mestu. Na sliki: Razstavo močasnih likovnikov si z zanimanjem ogledujejo Sergej Kraigher, Marjan Rožič in gostitelj Marjan Moškrč.

Nekaj misli iz govora tov. Staneta Dolanca

— Skoraj 1700 Jugoslovancev, od teh kar tretjina Slovencev, je odšlo skupaj z brigadisti 53 držav sveta v boj proti Francovemu fašizmu, zoper rastoče fašistično nasilje v Evropi in svetu... Borili so se častno in junsko na vseh frontah Španije... Več kot polovica jih je padla, med njimi tudi 236 Slovencev.

— Mnogi španski borci so postali komandanti in komisarji partizanskih odredov in bataljonov, pozneje brigad, divizij in korpusov NOV Jugoslavije.

— Več kot polovica »Špancev« je dala svoje življenje v NOB, 54 jih je bilo proglašeno za narodne heroje.

— V povojni graditvi so »Španci« z enako vnemo nadaljevali svoj revolucionarni boj.

— Četrty julij 1941 je v zgodovini naših narodov in narodnosti simbol skupne odločitve in odločnosti, da smo sami gospodarji svoje usode.

— Borci, delovni ljudje in mladina smo trdno odločeni, da nadaljujemo Titovo delo! Ob Titu pa se spominjamo tudi enega njegovih najtesnejših sodelavcev tovariša Kardelja in drugih borcev, ki so izgorili v boju za naš boljši danes.

— Iz našega narodnoosvobodilnega boja in revolucije bi želel poudariti eno ključnih komponent v Titovi strategiji vodenja revolucije, namreč, da se je treba opreti na lastne moči in možnosti, da je treba pritegniti vse ljudske in materialne sile v oboroženi boj zoper sovražnika. Na teh načelih temelji tudi današnja zasnova splošne ljudske obrambe v Jugoslaviji, kar je eden izmed porokov naše svobode in neodvisnosti.

— Samoupravljanje je najvišji dosežek našega narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije.

— Delavsko samoupravljanje, ki je sčasoma postalo temelj celotnega našega političnega sistema, je sprostilo neizčrpno energijo in ustvarjalno iniciativo milijonov delovnih ljudi.

— Tovariš Tito je na 2. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije maja 1971 s ponosom poudaril: »Samoupravljanje je dobilo pri nas globoke korenine, ki jih ne more nihče več izriniti. To je last našega delavskega razreda, ki mu je nihče več ne more odtujiti.«

— Samoupravno združeni in organizirani delovni ljudje so se pokazali ne le kot najmočnejši porok, marveč kot najpomembnejši nosilec naprednih interesov tudi na področju nacionalnega vprašanja.

— Za nas, komuniste in borce NOV, ni bilo nikoli dileme, kaj je pomembnejše — nacionalno ali razredno, saj ni naprednega, resničnega nacionalnega interesa, ki ni hkrati tudi interes delavskega razreda.

— Nacionalizem pomeni boj proti samoupravljanju, boj proti samoupravljanju pa lahko in moramo imenovati z njegovim praviim imenom — kontrarevolucija.

— Združeno delo mora neposredno odločiti o pogojih ustvarjanja in porabe dohodka.

— Samo z zavestno, organizirano akcijo subjektivnih socialističnih sil lahko uspešno zatremo protisamoupravne tendence in pojave, premostimo nastale težave v gospodarskem življenju in uresničimo cilje ekonomske stabilizacije. Delovni ljudje niso več pripravljeni tolerirati in upoštevati subjektivnih napak, še zlasti zato, ker se samoupravnemu sistemu vse prerado pripisujejo slabosti, ki nastajajo zaradi nedoslednosti pri njegovem uresničevanju.

Izbral AM

Seveda ni manjkalo glasbe in plesa. Poleg »uradnega« plesnega ansambla pa se je v množici oglašala tudi diatonična harmonika in s svojimi poskočnimi vizumi še dvigovala razpoloženje rajajočih občanov



Kajpak je bilo treba poskrbeti tudi za »materialno« plat razpoloženja. ABC Pomurka, gostinsko podjetje Figovec, gostinsko podjetje Moste, mesna industrija Zalog, Perutnina Zalog in zasebniki so komaj dohajali potrebe in naročila.

V 1. nadstropju novega doma pa so pridne roke tedaj urejale še zadnje nadrobnosti, kajti v ponedeljek, 6. julija, je knjižnica Jožeta Mazovca odprla svoja nova vrata v 1. nadstropju doma. Stalni kotiček, posvečen nosilec imena naše knjižnice, že vabi in usmerja — tako kot celotni novi dom — k novemu poglavju v kulturnem, društvenem in družbenopolitičnem življenju vzhodnega dela mesta in vse Ljubljane (Besedilo AM, slike VK in AM)

Delovni ljudje in občani!

Razstave v novem kulturnem domu Španski borci — razen likovne — so odprte še v septembru. Izkoristite priložnost in si jih ogledajte!